

Selja-Långlets friskola ekonomiska förening
kontakt@solfriskola.se

2024-03-08

1 (20)

Dnr- SI 2023:9221

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning vid Selja-
Långlets friskola i Mora kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Selja-Långlets friskola avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen samt av skollagens bestämmelser om huvudmannens styrning och stöd.

Namnbyte

Den 1 juli 2023 genomförde Skolinspektionen ett namnbyte från regelbunden kvalitetsgranskning till planerad kvalitetsgranskning. Detta påverkar ingenting vad gäller granskningens innehåll och genomförande.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetsätt inom fyra områden samt huvudmannens styrning och stöd inom det femte området. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen ett utvecklingsområde. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Selja-Långlets friskola i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning.

Huvudmannens styrning och stöd

Huvudmannen stödjer i hög utsträckning skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning.

Skolinspektionen avslutar härmed granskningen av Selja-Långlets friskola.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-6 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Selja Långlets Friskola leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Rektorn följer upp, analyserar och utvecklar verksamheten

Granskningen visar att rektorn gör uppföljningar och analyser av resultat på flera olika sätt med fokus på helheten. Av huvudmannen inkommen dokumentation och i intervju med rektorn framkommer att rektorn följer upp såväl kunskapsresultat och resultat som rör värdegrundsarbetet. Det görs bland annat med hjälp av betyg, skriftliga omdömen, nationella prov, trygghetsenkäter, kränkingsanmälningar samt i dialog med personal och elever i olika forum. Utöver detta följer rektorn också upp

närvaro, extra anpassningar och åtgärdsprogram. Även undervisningens genomförande och lärarnas förutsättningar att bedriva undervisning följs upp genom att rektorn får information via lektionsobservationer, klassråd, elevhälsoteam samt i dialog med lärare.

Av granskningen framgår vidare att rektorn involverar lärare, elever, elevhälsan och skolans ledningsgrupp i arbetet med att analysera trygghetsresultat och kunskapsresultat. Det framkommer också att jämförelser kring skillnader och likheter avseende exempelvis kön, ämne och årskurs görs. Kunskapsresultaten analyseras även i relation till resultat på andra skolor i lägeskommunen. Rektorns fokus i analyserna är att alla elever ska lyckas nå målen med utbildningen och även om resultaten analyseras på såväl grupp- som organisationsnivå framgår att rektorns fokus är mer på individnivå snarare än att se på organisationsnivå och vad i organisationen som påverkar

Av granskningen framgår också att rektorn utifrån sin analys vidtar utvecklingsåtgärder och fattar beslut om resursfördelningen på skolan. Rektorn har bland annat tagit beslut om att skolans lärare ska arbeta med ett visst arbetssätt på grund av att rektorn uppmärksammat en negativ spiral kring elevers motivation. Det framgår även att det pågår ett arbete för att utveckla arbetsformerna med elevhälsan. Vidare har analysen av resultat som rör trygghet och studiero resulterat i att rektorn beslutat om insatser som bland annat rör strukturen i klassrummet samt aktiviteter och bemanning på raster. Det framkommer också av granskningen att de satsningar som genomförts på skolan har haft goda effekter. Exempelvis har lärarnas arbete kring ett visst arbetssätt resulterat i att eleverna är mer aktiva på lektionerna samt att lärarna har fått nya tankar och ökad samsyn kring undervisningen. Även satsningen på strukturen i klassrummet och bemanningen på rasterna har haft positiv påverkan då studieron har förbättrats och att konflikter på rasterna har minskat.

Vidare framkommer av granskningen att rektorn fördelar resurser med utgångspunkt i identifierade behov. Utifrån analys och samtal med lärare och elevhälsa identifierar rektorn både enskilda elevers samt elevgruppers behov. Exempelvis har personella resurser styrts till de lägre årskurserna för att kunna möta behoven i elevgruppen bättre och på så vis främja trygghet och studiero. Utfallet av resursfördelningen följs regelbundet upp av rektorn tillsammans med berörd personal samt elevhälsa.

Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet

Granskningen visar att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet utifrån ett tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Av intervju med lärare

och dokumentation framkommer att det finns förutsättningar för lärarna att samverka. Exempelvis träffas lärarna kontinuerligt enligt en viss struktur för att samverka kring undervisningen. Utöver samverkansforum lärare emellan, träffar lärare också elevhälsan både strukturerat och spontant för att samverka kring frågor som bland annat rör undervisningsstrategier, trygghet och studiero samt Anpassningar.

Av granskningen framgår vidare att rektorns ledning och organisation leder till ett kollegialt lärande och utveckling som ger avtryck i undervisningen. Av dokumentation och intervju med rektorn framkommer exempelvis att ovan nämnda arbete med att utveckla arbetsformerna med elevhälsan har bidragit till att samverka mellan lärarna och elevhälsan har förbättrats vilket i sin tur bland annat har lett till att lärarna testat och använder sig av nya metoder och nytt material i sin undervisning.

Vidare framkommer av granskningen att rektorn har tydliggjort skolans arbets- och förhållningssätt samt att rektorn har en genomtänkt introduktion av lärare. Lärare uppger i intervju att arbetssätt och rutiner exempelvis tydliggörs under arbetsplatsträffar och i intervju med rektorn framkommer att beskrivningar av arbets- och förhållningssätt finns att tillgå i en digital plattform. Det framkommer också att obehöriga eller nyutbildade lärare får en särskild introduktion som innefattar handledning av en mer erfaren lärare samt att rektorn efter en viss tid har uppföljningssamtal för att stämma av hur det går.

Rektorn leder och styr skolans jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektorn leder ett jämställdhetsarbete som säkerställer att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar att lära och utvecklas. I intervju med lärare, elevhälsan och rektorn framkommer att det finns en medvetenhet på skolan kring jämställdhetsfrågor och att det pågår ett arbete inom ramen för värdegrundsarbetet. Det framkommer att lärarna för samtals med eleverna kring jämställdhet och att samtalen bland annat berört hur flickor och pojkar pratar om känslor. Att samtals om jämställdhet förs bekräftas även i intervju med elever där det framgår att det förts samtals om olika yrken i relation till könsnormer. Även om såväl lärare som elevhälsa uppger i intervju att de inte tänker så mycket utifrån kön utan mer ser till individen och individens möjligheter att lyckas så bra som möjligt så framkommer att lärarna strävar efter att sätta samman grupper där alla kommer till sin rätt oavsett kön. Lärarna uppger även att de gör könsmässiga kartläggningar och agerar utifrån det. En lärare har exempelvis uppmärksammat att flickor i en viss årskurs, med anledning av blyghet, inte pratar med pojkar i en annan årskurs och att läraren beaktar det vid sammansättning av grupper.

Vidare visar granskningen att rektorn skapar sig en bild av jämställdhetsarbetet och vidtar utifrån det åtgärder. Av såväl dokumentation som intervju med rektorn så framkommer att rektorn analyserar resultat som rör kunskaper och värdegrunduppdraget utifrån kön och sätter in åtgärder. Det framkommer exempelvis att rektorn identifierat att fler pojkar har behov av ett litet undervisningssammanhang och därav tillsatt extra resurser för att stödja eleverna på bästa sätt. Rektorn har även uppmärksammat att en grupp flickor i en årskurs hade lägre resultat i flera ämnen och det ledde till extra stödinsatser. I sin kartläggning av jämställdhetsarbetet använder rektorn ett observationsunderlag för att upptäcka könsmonster i undervisningen i samband med lektionsobservationer. Genom medarbetarsamtal följer rektorn också upp hur lärarna arbetar med jämställdhet. I intervju uppger rektorn att personalen har i uppdrag att tänka på jämställdhetsperspektivet i val av exempelvis filmer, litteratur och diskussionsfrågor. Det framgår också att en kompetenshöjande insats rörande jämställdhet, sexualitet, samtycke och relationer har genomförts med hjälp av material från Skolverket. Av dokumentation och intervju med rektorn framgår att även rektorn ser till individ framför kön samtidigt som rektorn i intervjun är medveten om och tydlig med att jämställdhetsarbetet på skolan är betydelsefullt för att motverka könsstereotypa mönster som kan hindra elevers utveckling. I detta sammanhang vill Skolinspektionen lyfta vikten av att medvetet och specifikt titta utifrån kön och göra en uppdelning av flickor och pojkar i kartläggningar och analyser för att kunna upptäcka om det finns skillnader mellan kön eller begränsande könsnormer. Risker är annars att skillnader mellan kön eller begränsande normer inte upptäcks vilket kan leda till att individen begränsas.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Undervisningen är varierad, strukturerad och aktivt lärarstöd ges

Granskningen visar att undervisningen är varierad och rymmer olika typer av uppgifter och aktiviteter. Av intervjuer med lärare och elever samt genom lektionsobservationer framkommer att lärarna skapar variation genom att teoretiska och praktiska moment varvas samt att eleverna får arbeta i olika slags konstellationer som exempelvis enskilt, i par, grupp eller helklass. Lärarna använder olika arbetssätt och eleverna får exempelvis arbeta i böcker, se filmer, lyssna på sagor, samt ha lektioner i klassrummet och utomhus.

Vidare framkommer av granskningen att undervisningen har en tydlig struktur som rymmer inledning, logiskt flöde i genomförande och avslut men att lärarna gör lite olika beroende på årskurs, lektion och elevgruppens behov. Lektionerna startar vanligtvis med en tydlig rutin för att markera lektionsstart där läraren presenterar lektionens upplägg. Eleverna får veta hur länge de ska arbeta samt vad de ska göra om de blir klara tidigare. Lärarna kopplar samman lektionen med föregående lektion genom att påminna om vad som gjordes samt repetera vissa saker från innehållet. För att göra det tydligt för alla elever finns information om lektionen i text på tavlan. Till viss information finns också bildstöd. Lektionerna har ett tydligt avslut enligt en inarbetad rutin där lektionerna vanligtvis sammanfattas och eleverna uppmanas till reflektion kring lektionen och det egna lärandet i relation till syfte och mål. Det framgår även att syftet med lektionen eller de enskilda momenten i vissa fall tydliggörs inledningsvis eller att läraren berättar det för eleverna under lektionens gång. Syftet presenteras också vid inledningen av ett nytt arbetsområde, då lärarna redogör för målet med arbetsområdet. Utöver det förs samtal om syfte och mål i samband med att eleverna arbetar med sina individuella utvecklingsplaner.

Granskningen visar också att lärarna ger eleverna ett aktivt lärarstöd i undervisningen så att eleverna förstår vad de ska göra, kommer igång och bibehåller sitt engagemang i skolarbetet. Detta sker exempelvis genom ovan beskrivna lektions genomgångar där läraren förklarar vad som ska göras under lektionen och dels genom att läraren cirkulerar i klassrummet för att lyssna in, sätta igång, stötta, påminna, ge enskilda instruktioner, motivera och guida eleverna vidare i arbetsuppgiften eller i aktiviteten.

Undervisningen innehåller motiverande inslag och anpassas efter elevernas behov

Granskningen visar att undervisningen rymmer inslag som stärker elevernas självförtroende och motivation att lära. Under Skolinspektionens lektionsobservationer framkommer exempelvis att lärarna berömmar och bekräftar eleverna samt uppmanar elever att våga prova. I intervju berättar lärare att de bland

annat använder sig av positiv förstärkning, skapar situationer där eleverna får lyckas samt lyfter elever inför gruppen. Elever uppger i intervju att lärarna uppmuntrar dem och säger bra saker som exempelvis att de har skrivit snyggt eller att de har räknat bra. Vidare framkommer av granskningen att lärare förmedlar höga förväntningar på eleverna och att det bland annat görs genom att det ställs höga men adekvata krav på eleverna. Lärarna förmedlar en tro på att eleverna kommer klara av uppgifterna som de får även om uppgifterna kanske först upplevs om svåra av eleverna.

Vidare framgår av granskningen att undervisningens innehåll och arbetssätt anpassas efter såväl elevers som elevgrupper behov. Lärare uppger i intervju att de anpassar undervisningen efter olika nivåer och individer och att de bland annat gör det genom att använda olika slags material, uppgifter med skiftande svårighetsgrad samt att kraven som ställs vid exempelvis skrivuppgifter kan variera beroende elevers förmåga. Det framgår också att lärarna anser att de är vana att tänka på att anpassa undervisningen eftersom de har åldersblandade grupper. Att undervisningen anpassas bekräftas av elever i intervju där det även framkommer att eleverna får extrauppgifter om de blir klara med skolarbetet snabbt. Dock framgår att det finns elever som upplever att de inte får uppgifter med olika svårighetsgrad i alla ämnen utan att det finns ämnen där alla elever gör samma sak utan möjlighet till anpassning. Vidare framgår av granskningen att lärare och elevhälsa samarbetar i utformning och framtagande av extra anpassningar samt att lärare som behöver mer stöd i arbetet med extra anpassningar kan få det. Det framkommer också att anpassningarna är av såväl generell som specifik art och att det är stort fokus på ledning och stimulans. Utöver det erbjuds läxhjälp, läsklubb och matematikklubb till elever som behöver träna extra. Lärare uppger i intervju att specialpedagogen använder ett material med alla elever för att ta reda på vad var och en av eleverna behöver för att de ska ha det så bra som möjligt i skolan. Specialpedagogen har sedan samtal med eleverna och lärarna om resultatet. Vidare framkommer att det finns hjälpmedel tillgängligt i alla klassrum och i intervju berättar elever exempelvis att det finns hörselkåpor och saker att plocka med för att hålla koncentrationen.

Elever ges möjlighet till reflektion och delaktighet i såväl planering som utvärdering av undervisningen

Granskningen visar att undervisningen innehåller aktiviteter och övningar där elever ges möjligheter att reflektera över undervisningens innehåll och sitt lärande. Under vissa lektionsobservationer framkom exempelvis att lärarna ställde öppna frågor, bad eleverna reflektera tillsammans, redovisa hur de tänkt och förklara för varandra. Lärare uppger i intervju att elever exempelvis får reflektera kring källkritik och bemötande. Det framgår även att lärarna skapar möjlighet till reflektion genom att

låta eleverna reflektera efter lektionen, efter ett bedömningsområde och i samband med utvecklingssamtal och arbetet med den individuella utvecklingsplanen.

Vidare visar granskningen att lärarna kontinuerligt ger eleverna olika slags strategier för lärande. I intervju med lärare framkommer att det bland annat görs genom att elever uppmanas att dela strategier med varandra samt att lärare presenterar olika strategier och pratar med eleverna om vad som fungerar bäst för dem. Rektor uppger i intervju att elever även medvetandegörs om olika strategier samt uppmanas reflektera kring dem i samband med utvecklingssamtal och vid genomförandet av vissa enkäter. Det framkommer också att det finns ett ökat fokus på att arbeta med eleverna kring studieteknik i de högre årskurserna.

Vidare framgår av granskningen att eleverna ges möjlighet att vara med och planera undervisningen. Av dokumentation och i intervju med lärare framkommer att eleverna tar del av planeringar och mål i starten av ett nytt arbetsområde och får komma med önskemål om arbetssätt. Elever bekräftar i intervju att de involveras i starten av ett nytt arbetsområde och ger som exempel att de får säga vad de vill lära sig och hur de skulle kunna göra. I intervju uppger lärare att eleverna ofta vill att det som ska göras ska vara kul och att lärarna därav uppmanar eleverna att tänka på vilket sätt det som är kul också är bra för elevernas lärande. Det framgår också att rektorn i slutet av varje läsår sammanställer vad eleverna önskat och vad det blivit av deras önskemål för att tydliggöra för eleverna att de är med och påverkar.

Det framgår också av granskningen att eleverna får vara med och utvärdera undervisningen och att deras synpunkter tas till i den fortsatta planeringen. I intervju med lärare framkommer exempelvis att eleverna får utvärdera efter ett arbetsområde samt under klassråd då undervisningen finns med som en punkt. Elever uppger i intervju att de ibland får säga vad de tycker om lektionerna och ämnena genom att visa med tumme upp eller ner. Det framgår också att lärarna beaktar det eleverna för fram för att justera och planera undervisningen och i intervju uppger elever att det är lättare att få igenom en förändring om flera elever påtalar samma sak.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Skolan har ett samlat arbete kring att skapa studiero

Granskningen visar att det finns ett samlat arbete på skolan kring att skapa studiero och att ändamålsenliga åtgärder vidtas vid behov. Av dokumentation och intervju med lärare och rektorn framgår att skolan har arbetat fokuserat med flera insatser för att förbättra studieron under ett flertal år. Det uppges exempelvis att skolan arbetar kring studiero genom lektionsstrukturen och tydliggörandet av vad eleverna ska göra, hur och varför. Det även finns överenskommelser om fasta placeringar, genomtänkta förflyttningar, påminnelser om ljudnivån, användande av bildstöd och att mobiltelefoner ska lämnas in. Rektorn uppger i intervjun att studieron på skolan har förbättrats och att anledningen bland annat kan vara att de löpande prövar och utvärderar sina insatser.

Av granskningen framgår också det finns gemensamma strategier för att upprätthålla studieron, men att lärare gör lite olika. Elever berättar exempelvis i intervju att vissa lärare inte säger till lika mycket som andra och att det händer att lärare inte märker att studieron brister eftersom lärare under korta stunder kan lämna klassrummet för att titta till elever som jobbar utanför. I intervju med lärare, elevhälsan och rektorn framkommer att studieron varierar mellan de olika klasserna och att det finns ett aktivt arbete och riktade insatser i de klasser där studieron är mer utmanande och att elevhälsan är involverade.

Granskningen visar vidare att eleverna görs delaktiga i arbetet med studiero. Eleverna uppger exempelvis i intervju att det förs samtal om studiero och att de får vara med och påverka klassrumsreglerna. Några elever berättar också att de arbetar med "kometuppdrag" som leder till att de får en belöning om de gör som de ska, och att det syftar till att skapa lugn i klassen. I intervju med lärare framkommer att de pratar med eleverna om studiero både i klassrummet och på rasten samt att de använder sig av kort med olika färger för att ta reda på elevernas uppfattning gällande studieron.

Det genomförs även enkäter och enskilda samtal med elever för att ta reda på elevernas uppfattning om studieron.

Det finns ett medvetet arbete kring trygghet som bygger på en analys

Granskningen visar att skolan har ett medvetet och systematiskt trygghetsarbete. Av dokumentation samt i intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framkommer att elevernas upplevelse av trygghet kartläggs bland annat genom trygghetsenkäter, Husmodellen¹, incidentrapporter och kontinuerliga samtal om trygghet mellan rektorn, lärare, elever och elevhälsan. Genom arbetet på livskunskapslektionerna följs även elevers trygghet på nätet upp.

Vidare framkommer av granskningen att det som kommer fram i kartläggningen analyseras och att olika perspektiv som exempelvis kön, årskurser, platser och situationer beaktas. Av dokumentation och intervju med lärare framgår exempelvis att skolan har identifierat att elever i de lägre årskurserna upplever vissa platser på skolan som otrygga och att det finns elever på skolan som tycker att duscharna som finns i anslutning till idrottssalen är otrygga. Det framgår också att åtgärder vidtagits för att öka tryggheten, till exempel har duschdraperier satts upp och riktade insatser mot de lägre årskurserna har genomförts som bland annat innefattat att mentorslärarna haft individuella samtal med eleverna om trygghet. Elevhälsan har även genomfört observationer och stöttat lärarna.

Av granskningen framgår att personalen har samsyn kring arbetet med trygghet. Av samtliga intervjuer framkommer även att tryggheten på skolan är god vilket även framgår i den senaste Skolenkäten² där eleverna på skolan skattar högre än genomsnittet på trygghetsfrågor jämfört med andra medverkande skolenheter. Rektorn uppger i intervju att skolans litenhet gör att alla känner alla och att det är gynnsamt för trygghetsarbetet. Alla klasser har även livskunskap som exempelvis innefattar frågor som rör elevernas bemötande av varandra och hantering av olika situationer. Det pågår också ett arbete kring hot och våld där elever bland annat får hjälp att hitta strategier för känslohantering. I intervju med lärare och elever framkommer att elever får enskilda lösningar för att skapa trygghet och att det bland annat finns elever som har enskilda överenskommelser kring att köa i matsalen eller att vissa elever får vara inne på rasten och att eleverna tycker att det känns bra. Av dokumentation framgår att arbetet med trygghet på flera sätt kopplas samman med arbetet kring studiero och att

¹ Husmodellen är en metod från Diskrimineringsombudsmannen.

² Skolinspektionen, 2023. Skolenkäten, resultat för elever, våren 2023. Enkätresultaten finns på Skolverkets webbplats

tidigare nämnt arbete kring lektionsstruktur och tydlighet även ingår i trygghetsarbetet. Utöver det är styrda rastaktiviteter och aktiva rastvakter betydelsefulla delar i arbetet med trygghet. Rektorn uppger i intervju att det finns en tydlig rutin för att hantera kränkningar på skolan och att den följs.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning.

Rektorn analyserar skillnader i bedömning och betygssättning

Granskningen visar att rektorn analyserar eventuella skillnader i betyg och bedömning samt för samtal med lärare utifrån dessa analyser. I intervju med rektorn och lärare framgår att rektorn exempelvis följer upp och analyserar skillnader och avvikelser som rör kön, ämne, årskurs i relation till omdömen, nationella prov och betyg. Vidare framkommer att rektorn bland annat identifierat stora skillnader i omdömen och betyg i ett ämne och diskuterat det med berörd lärare. I intervju med rektorn framgår att huvudmannen fanns med som stöd i arbetet med att reda ut och hantera skillnaderna som visade sig ha en rimlig förklaring. Lärare uppger i intervju att rektorn även har uppmärksammat skillnader mellan flickors och pojkars resultat i en viss årskurs och att det förts samtal om det.

Rektorn ger lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i bedömning och betygssättning

Granskningen visar att rektorn ger lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra bedömningar och betyg. Av dokumentation och intervju med lärare framkommer exempelvis att lärarna har vissa tider och forum för att samarbeta kollegialt kring betyg och bedömning. Under dessa veckovisa forum och terminsvisa kompetensdagar diskuterar lärarna resultat och hur de ska arbeta med bedömningar. Lärarna ser också över kunskapskriterier i respektive ämne och för diskussioner om hur de ska säkerställa att alla kunskapskriterier bedöms samt hur mål och vägen dit kan tydliggöras för eleverna. Av intervju med såväl rektorn som lärare framgår dock att lärarna saknar möjligheter att

samverka med lärare från någon annan skola i bedömningsfrågor. Rektorn uppger i intervju att de försökt få till samverkan med andra skolor men att de varit svårt då de är den enda fristående skolan och de har inte lyckats möjliggöra samverkan med de kommunala skolorna. Det framgår även att det finns en önskan om att samverka med kommunens skolor eftersom eleverna går vidare till kommunens skolor då de slutar på Selja Långlets Friskola. I intervju med lärare framkommer också att det finns lärare på skolan som saknar ämneskollegor att sambedöma nationella prov med och att lärare upplever ett behov av det. I detta sammanhang vill Skolinspektionen påtala betydelsen av att rektorn, gärna med stöd av huvudmannen, fortsätter sitt arbete med att söka möjligheter till extern samverkan. Detta för att garantera att alla lärare har goda och likvärdiga förutsättningar att säkerställa likvärdighet i bedömning och betygsättning.

Vidare visar granskningen att lärare som är obehöriga får stöd i sitt bedömningsarbete av behöriga lärare. Det framkommer också att rektorn finns med och stöttar såväl erfarna som mindre erfarna och obehöriga lärare i arbetet kring betyg och bedömning. I intervju med elevhälsan framgår att specialpedagogen samverkar och samråder med lärarna kring nationella prov och de obligatoriska bedömningsstöden. Ytterligare exempel på stöd som lärare får i arbete med bedömningar är att lärarna deltagit i en kompetenshöjande insats via Skolverket i samband med implementeringen av Lgr 22. Rektorn uppger i intervju att skolan arbetade mycket med kursplanernas värdeord i samband med det arbetet och att rektorns bild är att det finns en stor noggrannhet och samsyn där lärarna säkerställer att bedömningen blir rättvisande för eleverna.

Av granskningen framkommer också att lärarna använder sig av olika metoder i sitt bedömningsarbete. I intervju med lärare och rektorn uppges att nationella bedömningsstöd används. Elever uppger i intervju att lärarna bland annat tar reda på vad eleverna kan med hjälp av olika slags prov samt tittar i deras arbetsböcker. Detta bekräftas även i intervju med lärare där det även framkommer att lärarna använder sig av olika diagnoser samt låter eleverna få visa vad de kan vid flera tillfällen. I intervju uppger elever också att de vet vad de bedöms utifrån och berättar bland annat att lärarna berättar det och att eleverna får veta om de frågar. Det framgår dock att det hänt att enstaka elever inte förstått varför de fått ett visst betyg och att betygsättningen känts otydlig.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Huvudmannens styrning och stöd

Författningsstöd

2 kap. 2, 8 a, 13, 18 och 34–35 §§, 4 kap. 7–8 §§ skollagen

3 kap. 1 och 4 §§, 5 kap. 1 § kommunallagen

Lgr 22, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen styr och stödjer i hög utsträckning skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning.

Huvudmannen gör självständiga bedömningar av verksamheten och tydliggör roller och ansvar

Granskningen visar att huvudmannen gör självständiga bedömningar av verksamhetens kvalitet. Av granskningen framgår att huvudmannen exempelvis tar del av skolenhetens dokumenterade kvalitetsarbete, elevrådsprotokoll, protokoll från personalmöten samt löpande har såväl planerade som spontana möten med rektorn för att gå igenom frågor som rör verksamheten. Det framkommer också att huvudmannen inte bara får information och resultat genom rektorn utan att enkäter, samtal med elever och personal samt verksamhetsbesök är ytterligare former som bidrar till att huvudmannen får god insikt i hur verksamheten bedrivs och på så vis kan göra självständiga bedömningar av verksamhetens kvalitet. Vidare framkommer att huvudmannen följer upp resultat som rör såväl kunskaper som värdegrundsuppdraget och att huvudmannen analyserar resultaten enskilt och tillsammans med rektorn. Det framgår även att huvudmannen ställer undersökande frågor till rektorn gällande resultaten och att resultaten analyseras på grupp- och organisationsnivå, över tid samt sätts i relation till resultat på andra skolor i såväl lägeskommunen som riket. Utifrån de analyser som görs tar huvudmannen beslut om åtgärder och ett exempel är att huvudmannen identifierade att elever i en specifik klass hade bristande studiemotivation varpå huvudmannen sammankallade till ett föräldramöte för att involvera vårdnadshavare i att finna orsaker och möjliga lösningar. Huvudmannen har även satt in mer personalresurser utifrån identifierade behov på lågstadiet samt tillfört ekonomiska resurser till skolans satsningar på lektionsstruktur och ordning. Ett annat beslut som tagits av huvudmannen är att alla elever ska ha en egen digital enhet, då huvudmannen har en vision om att skolan ska ligga i framkant digitalt. Huvudmannen identifierade i samband med det att personalens IT-kompetens inte var tillräcklig vilket ledde till en kompetensutvecklande satsning inom området.

Vidare visar granskningen att det finns en tydlig roll- och ansvarsfördelning mellan rektorn och huvudmannen. Det framkommer i intervjuer med både rektorn och huvudmannen att det finns en tydlig delegationsordning och en ansvarsfördelning. Rektorn sköter exempelvis ansökningar om tilläggsbelopp medan huvudmannen vid behov ansvarar för en överklagan av tilläggsbelopp. Rektorn är även utsedd till skolchef av huvudmannen och har ansvar över att kritiskt granska huvudmannen för att säkerställa att lagar och regler följs. I intervju med både rektorn och huvudman framkommer också att det finns ett stort ömsesidigt förtroende mellan rektorn och huvudmannen och att kommunikationsvägarna är korta. Av granskningen framkommer även att roll- och ansvarsfördelningen mellan huvudman och skolans organisation är känd och förankrad hos skolans personal. I intervju uppger huvudmannen att det kommuniceras på flera olika sätt vid flera tillfällen och som exempel ges att personalen informeras om organisationen, ansvar och roller på arbetsplatsträffar samt att det finns årshjul och skriftliga dokument som beskriver vem som gör vad, när och hur. I intervju med rektorn framkommer att roller och ansvar i huvudsak är kända och förankrade men att det finns en viss otydlighet kring skolchefsrollen i relation till rektorsrollen. Detta bekräftas även i intervju med huvudmannen där det även framgår att huvudmannen har planer på att tydliggöra skolschefsrollen i samband med att skolchefsutbildningen som rektorn för tillfället går är avklarad.

Huvudmannen agerar som en oberoende aktör vid klagomål och kränkingsanmälningar

Granskningen visar att rutinerna för kränkingsanmälningar och klagomål kommuniceras till vårdnadshavare på föräldramöten, via skolans digitala plattform och i samband med att en ny elev skrivs in. Rektorn uppger i intervju att vårdnadshavare kan lämna in synpunkter skriftligt via blanketter som finns lättillgängliga i skolans lokaler eller via skolans digitala plattform.

Av granskningen framkommer även att huvudmannen har rutiner för att hantera inkomna klagomål och kränkingsanmälningar. Av dokumentation samt intervjuer med rektorn och huvudmannen framgår hur ansvaret fördelas mellan rektorn och huvudman samt hur rektorn återrapporterar till huvudman när rektorn ansvarar för att utreda, åtgärda och dokumentera inkomna klagomål eller kränkningar. Vidare framgår av granskningen att huvudmannens klagomålsrutiner möjliggör att klagomål kan lämnas till en oberoende extern part. I intervju uppger huvudmannen att den externa parten utreder klagomålet samt meddelar huvudmannen om ett klagomål kommer in. Det framgår även att den externa parten återkopplar resultatet av utredningen till den som lämnat klagomålet. Av dokumentation och intervju med

huvudmannen framkommer att de klagomål som kommit in har gått via personal eller rektorn. I dessa fall har rektorn hanterat ärendet och meddelat huvudmannen. Huvudmannen redogör i intervju för kränkingsanmälningar som rapporterats in till huvudmannen och hur dessa hanterats av såväl skolenheten som huvudmannen. Det framkommer också att huvudmannen styr genom att vidta nödvändiga åtgärder utifrån det som framkommit i huvudmannens utredningar.

Huvudmannen ger ett behovsanpassat stöd till rektorn och arbetar långsiktigt för att ge goda förutsättningar för utbildningen

Granskningen visar att huvudmannen utifrån sin kännedom om verksamheten ger ett behovsanpassat stöd till rektorn. Av dokumentation och i intervju med huvudmannen framgår att rektorn bland annat får stöd och rådgivning kring frågor som rör rekrytering, kontakt vid inspektioner, statsbidrag, lokalfrågor samt personalärenden. Rektorn uppger i intervju att hon även får stöd i att hantera obekväma frågor och situationer samt stöd i att vara pedagogisk ledare med dubbla ledarroller. Huvudmannen verkar även aktivt för att rektorn ska få tillgång till utbildningar samt kollegiala forum för rektorer. Utöver det har huvudmannen genom ökade personalresurser möjliggjort för rektorn att sätta samman en ledningsgrupp på skolan. Som tidigare nämnts är kontakten mellan rektorn och huvudmannen såväl tät som välfungerande och dialog förs både spontant då frågor och funderingar uppstår strukturerat utifrån en tydlig agenda. Det framgår också att huvudmannen ställer krav på rektorn samtidigt som det finns en stor tillit till att rektorn sköter sitt uppdrag.

Av granskningen framkommer att huvudmannen ansvarar för att skolan når en god måluppfyllelse samt verkar för att utbildningen ska vara likvärdig. Av inkommen dokumentation och intervju med rektorn och huvudmannen framgår exempelvis att huvudmannen löpande följer skolans resultat och för kontinuerlig dialog med rektorn kring det som framkommer. I intervju uppger huvudmannen att likvärdigheten bland annat handlar om att alla elever ska få det stöd de behöver och att resursfördelningen och tillgång till kompetent personal därav är av betydelse. Det framgår även att huvudmannen verkar för likvärdighet genom att stämma av skolverksamhetens förutsättningar och resultat gentemot lägeskommunen.

Granskningen visar vidare att huvudmannen arbetar långsiktigt och systematiskt i syfte att skolan ska ha goda förutsättningar att bedriva en bra undervisning. I intervju uppger huvudmannen att de gör prognoser och tittar några år framåt på elevunderlaget för att kunna planera långsiktigt. Huvudmannen verkar även för att det ska finnas kvalificerad personal på skolan. Av dokumentation och intervju med såväl rektorn som huvudman framkommer även att huvudmannen i samråd med rektorn

aktivt arbetar för att skolenheten ska ha ändamålsenliga lokaler och att personalen får den kompetensutveckling som behövs. Huvudmannen har bland annat investerat i möbler och lärverktyg. Huvudmannen uppger i intervju att de utöver det har utarbetat en IT-plan, utsett en IT-ansvarig samt sett till att alla elever och lärare har en dator eller lärplatta. Huvudmannen för även dialog med lägeskommunen för att säkerställa att eleverna på skolan minst får tillgång till det som elever i de kommunala skolorna får. Genom kontinuerlig dialog med rektorn, systematiska uppföljningar och ömsesidig tillit får huvudmannen löpande information om behov som uppstår i verksamheten och kan därav ta nya beslut för att säkerställa att skolenheten har goda förutsättningar att bedriva en bra undervisning.

Underskrifter

Beslutet har fattats av Sofia Granberg, utredare.

I den slutliga handläggningen av ärendet har Susanne Lindberg Åkerberg, utredare (föredragande) och Clara Kielmann, utredare medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningen inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Fem lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- En gruppintervju med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En digital intervju med rektorn.
- En digital intervju med huvudmannen.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Bedömningsområde 5: I vilken utsträckning styr och stödjer huvudmannen skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning i en trygg miljö? I detta område granskas hur huvudmannen arbetar med att vara en självständig aktör i arbetet mot att nå de nationella målen.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 6 och 7 februari 2024, samt genomförde digital intervju med rektorn den 9 februari och digital intervju med huvudmannen den 12 februari. Besöket genomfördes av Susanne Lindberg Åkerberg och Clara Kielmann.

Selja Långlets Friskola är en fristående grundskola med årskurserna 1-6 i Mora kommun. Huvudman för skolan är Selja Långlets Friskola ekonomiska förening. Skolan hade vid tidpunkten för Skolinspektionens besök 49 elever. På skolan finns även en förskoleklass. Granskningen innefattar inte förskoleklass.